

Sajtóközlemény

A gáztűzhelyek Európa-szerte rendszeresen szennyezik az otthonokat

Az eddigi legnagyobb tanulmány szerint a szennyezés kétszerese az elektromos tűzhelyeket használó otthonokhoz viszonyítva

8 NOVEMBER 2023

A gázzal történő főzés rendszeresen az ajánlott szint feletti légszennyezettséget okoz a konyhákban – derül ki az eddigi legnagyobb európai otthonfigyelő [tanulmányból](#).

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) nitrogén-dioxid (NO₂) expozícióra vonatkozó napi határértékét a legtöbb (57,3%) gáztűzhelyet és/vagy gázsütőt használó otthonban túllépték, amelyeket vezető tudományos kutatók normál életkörülmények között teszteltek.

A NO₂-szint átlagosan majdnem kétszer olyan magas volt a gázzal főző otthonok konyháiban, nappaliiban és hálósobáiban, mint az elektromos készülékeket használókban. A kutatók szerint az elektromos készülékeket használó otthonok 15,9%-ában a határértékek túllépését elsősorban a külső légszennyezés okozta.

A [CLASP](#) nonprofit energiahatékonysági csoport megbízásából készült kutatást a Holland Alkalmazott Tudományos Kutatási Szervezet ([TNO](#)) végezte. Érzékelőket helyeztek el 247 otthonban [1] hét olyan országban, ahol a lakosság nagy része [gázzal](#) főz, és a gyermekkori asztmás esetek a gázzal való főzéshez [köthetők](#).

A magyar háztartások közel kétharmada ([61,3%-a](#)) gázzal főz. A kutatók nem vizsgálták a magyar otthonokat, de azt mondják, hogy a gáztűzhelyek szennyezettségi profilja minden otthonra vonatkozik, így nagy a valószínűsége annak, hogy nagyszámú magyar konyhában rendszeresen túllépi a határértékeket.

A határértékek túllépése növeli az egészségügyi kockázatokat. Az NO₂ az emberek esetében légúti gyulladást, köhögést és sípoló légzést, csökkenti a tüdőfunkciót és fokozott asztmás rohamokat okozhat, különösen gyermekeknél. A gázzal főző készülékkel rendelkező otthonokban élő gyermekek esetében 20%-kal nagyobb a kockázata az alsó légúti megbetegedéseknek, a WHO [becslése](#) szerint.

A gázzal főző otthonokban a fokozott szennyezettség több órán át tarthat, és annál intenzívebb, minél hosszabb a főzési idő, állapították meg a kutatók. Összességében a WHO napi korlátját átlagosan 3,25 napig lépték túl a 13 napos tesztelési időszak alatt. Azokban a konyhákban sem volt sokkal alacsonyabb a szennyezettség, amelyekben a füst szabadba való eltávolítására elszívót használtak. A kutatók szerint ez a nem megfelelő használatnak tudható be.

Egy évre extrapolálva az adatok azt mutatják, hogy a gázzal főző otthonok negyede (25%) megsértette az EU és az Egyesült Királyság óránkénti NO₂-határértékeit a külső levegőminőségre vonatkozóan. A hatóságok Európa-szerte kénytelenek voltak [reagálni](#) e határértékek megsértésére. Az uniós szabályozó hatóságok azonban nem határoztak meg határértékeket a beltéri levegőszennyezésre vonatkozóan.

Európában keveset tettek a gázfűző készülékek NO₂-szennyezésének megelőzése érdekében, írta a CLASP a kutatást összefoglaló jelentésében. A jelentés szerint a készülékek légszennyezését különféle szabályozásokkal korlátozhatnák, ám ezt nem teszik meg. A problémát a következő évben uniós szinten orvosolni lehet, amikor várhatóan új [tervezési](#) és [címkézési](#) szabályokat fognak elfogadni.

Az uniós tisztviselőkkel e hónapban tartandó találkozón a CLASP kérni fogja, hogy az uniós energiacímkéket egészítsék ki a szennyezési besorolással, amely kötelező az EU-ban értékesített összes készüléken.

Kevesen vannak tisztában a gázfűzés kockázataival a szennyezés láthatatlan természete miatt, az Opinium által a CLASP számára nemrégiben végzett [közvélemény-kutatás](#) szerint. A válaszadók háromnegyede (74%) azt mondja, hogy fontolóra venné azt, hogy megszabaduljon a gázkészülékétől.

Nicole Kearney, a CLASP Europe igazgatója így nyilatkozott: „Kutatásunk feltárta, hogy milyen súlyos légszennyezést okoznak a gáztűzhelyek az európai otthonokban. Alapvető fontosságú, hogy az emberek megismerjék e termékek egészségügyi kockázatait, és erőforrásokra van szükségük ahhoz, hogy átváltsanak a tisztább és egészségesebb főzőlapok és sütők használatára. A kormányok feladata pedig az, hogy a légszennyezést a forrásánál kezelje, támogassa a tisztább főzésre való átállást, és ezzel javítsa a közegészségügyet.”

Piet Jacobs, a TNO vezető tudósa elmondta: „A helyszíni tanulmányainkban megmértük, hogy a kiválasztott, gázzal főző európai háztartások 25%-ában túllépték az EU 1 órás expozícióra vonatkozó NO₂-határértékét. Miközben a kint mért szintek ezen értékek alatt voltak. Az elektromos főzésre való áttéréssel, és a főzésből származó magas részecskeszintnek való kitettséget csökkentő páraelszívók használatával ezeket az értékeket az ajánlott szint alá csökkenthetik.”

A tudósok az apró részecskék szintjét is mérték. A konyhákban ezt az otthonokba beáramló kültéri szennyezés és az ételfőzés okozza, nem pedig a készülék üzemanyagforrása. A tudósok nem találtak szignifikáns különbséget a gázzal és az elektromos árammal főző otthonok kibocsátásában.

Vége

A CLASP jelentése itt érhető el: www.clasp.ngo/research/all/cooking-with-gas-results-from-a-pan-european-indoor-air-quality-field-study

A TNO-jelentés itt kerül közzétételre: <https://publications.tno.nl/publication/34641471/zD0Xiz/TNO-2023-R11809.pdf>

Megjegyzések

[1] Az [Opinium](#) piackutató cég 40-40 olyan otthont választott ki Franciaországban, Spanyolországban, az Egyesült Királyságban, Olaszországban, Szlovákiában, Hollandiában és Romániában, ahol a lakosok hetente legalább 3 napon főznek, nemdohányzók, és nincsenek forgalmas főutak vagy ipari üzemek közelében. Az otthonok több mint 40%-ában gyermekek is vannak. 5-ből egy tisztán elektromos, míg 5-ből 4 tisztán gázzal főz, akár sütővel, főzőlappal vagy mindkettővel. Minden otthonban érzékelőket helyeztek el a konyhában, a nappaliban és a hálószobában az NO₂, a PM és a szén-monoxid mérésére. Az NO₂ szintjét kültéri érzékelőkkel észlelték. A résztvevőknek azt mondták, hogy főzzenek és viselkedjenek a szokásos módon. A háztartásoknak fejenként 100 eurót fizettek. Csak 247 olyan otthon adatait vették figyelembe, amelyek 2023-ban 13 napon keresztül sikeresen követték az utasításokat. Az NO₂-expozíció korábbi, folyamatos szenzoradatokon alapuló legnagyobb uniós [tanulmánya](#) 16 otthonból vett méréseket.

Kapcsolattartók

A CLASP Europe igazgatója: [Nicole Kearney](#) (EN) +44 75 4486 5924

A CLASP Europe vezető kommunikációs munkatársa: [Païline Caroni](#) (EN, FR) +32 473 127 674

A CLASP kommunikációs tanácsadója: [Jack Hunter](#) (EN) +33 751 051 805

A TNO sajtóreferense: [Maarten Lörtzer](#) (EN, NL) +31 620420732.

A CLASP rövid bemutatása: A [CLASP](#) egy nemzetközi nonprofit szervezet, amely vezető szerepet játszik a készülékek hatékonyságának és az energiához való hozzáférésnek a kutatásában és népszerűsítésében az emberek és a bolygó életének javítása érdekében. A CLASP a kormányokkal, az iparral, a közösségekkel és másokkal együttműködve igyekszik a szakpolitikákat és a piacokat a lehető legjobb minőségű, legalacsonyabb erőforrás-igényű termékek felé terelni.